

Daně a účetnictví

bez chyb, pokut a penále®

DaÚ 9/2024
XXIV. ročník

Kontrolní hlášení – změny

Paušální výdaj – doprava

OSVČ a zdravotní pojištění

Prodej nemovitých věcí

Knihy, noviny, časopisy a DPH

Zákon o účetnictví – přestupky

Náklady závislé práce

Uplatnění slevy na manžela

DPP – zdravotní pojištění

rodičovský příspěvek • pojistné • souběžné příjmy • smlouva
vyměřovací základ • pojištěnec státu • nemocenské pojištění

Vydavatel

Poradce s.r.o.

Hlavní třída 28/2020, Český Těšín

IČ: 25836200

e-shop: www.i-poradce.cz

Odpovědná redaktorka

Jarmila Blaščíková

Spolupracovníci

Ing. Martin Děrgel

Ing. Václav Benda

JUDr. Ladislav Jouza

Ing. Ivan Macháček

Ing. Antonín Daněk

Ing. Pavel Novák

Objednávky a distribuce

www.i-poradce.cz, e-shop

Doručíme poštou nebo kurýrem.

Zákaznické centrum

pondělí – pátek - 9.00 – 15.00

☎ 558-731 125, 731 126, 731 127,

732 708 627, 773 670 836

✉ abo@i-poradce.cz

🌐 www.i-poradce.cz

Sazba/Tisk

inFORM vydavatelstvo, s.r.o.

červen 2024

Za správnost údajů v příspěvcích odpovídají autoři.

ISSN: 1214-522X MK ČR: E 10000

Vážení čtenáři!

V souvislosti s novelou zákona o DPH došlo ke zrušení dvou snížených sazeb DPH. I v důsledku toho došlo k úpravám elektronického formuláře kontrolního hlášení a daňového přiznání k DPH. V čem úpravy formulářů spočívají, objasní Ing. Pavel Novák v příspěvku **Kontrolní hlášení – změny**.

Neuplatní-li poplatníci daně z příjmů výdaje na pracovní cesty ve skutečné doložené výši, mohou uplatnit výdaje paušální částkou ve výši 5 000 Kč, resp. 4 000 Kč měsíčně na jedno motorové vozidlo. Jak je to s uplatněním **paušálních výdajů na dopravu** poradí Ing. Eva Sedláková v rubrice **Aktuálně**.

Z pohledu přímých a nepřímých daní Vás potěší příspěvky **Prodej nemovitých věcí – osvobození od DzP, Uplatnění slevy na manžela, Dodání knih, novin, časopisů a DPH, Nesprávné uvedení daně – jiné zdaňovací období nebo Závazné posouzení určení sazby DPH**.

Doplňující informace nabízí i další měsíčníky: Poradce 1/2025 – **Zákon o zaměstnanosti s komentářem**; DÚVaP 7-8/24 – **Problémy mzdové účetní**; PaM 9/24 – **Zajímavé (i nové) zaměstnanecké benefity**; 1000 řešení 5-6/24 – **Letní brigády studentů a sezonní zaměstnání**.

V nabídce jsou aktuální tematické balíčky: **Cestovní náhrady nově, Daňové výdaje 2024, Zákon o daních z příjmů po novele, Podnikáme v kostce, DPH po novele, Balíček Mzdovým účetním**.

Nezapomeňte si předplatit nový **XXVI. ročník DaÚ 2025**, zajistíte si také **předplatitelské výhody** a přístup k novým **aktuálním informacím**. Vše potřebné se dozvíte na e-shopu www.i-poradce.cz nebo neváhejte kontaktovat náš zákaznický servis.

Přejeme Vám příjemné letní dny, krásnou dovolenou a budeme se těšit na další setkání u příštích čísel měsíčníku.

Jarmila Blaščíková
odborná redaktorka

Novinky vydavatelství Poradce

Objednávejte přes e-shop www.i-poradce.cz, chraňte sebe a svou rodinu, zásilku doručíme poštou nebo kurýrem.

AKTUÁLNĚ

A

Kontrolní hlášení – změny Ing. Pavel Novák	3
Paušální výdaj na dopravu Ing. Eva Sedláková	7
OSVČ ve zdravotním pojištění Ing. Antonín Daněk	9

PŘÍMÉ DANĚ – ZDP

PD

Prodej nemovitých věcí – osvobození od DzP Ing. Eva Sedláková	12
Vypořádání spoluvlastnictví nemovité věci – příjem z prodeje Ing. Eva Sedláková	15
Uplatnění slevy na manžela Ing. Ivan Macháček	17
Příklady z praxe uplatnění slevy na dani na manžela Ing. Ivan Macháček	20

NEPŘÍMÉ DANĚ – DPH

ND

Dodání knih, novin, časopisů a DPH Ing. Václav Benda	22
Nesprávné uvedení daně jiné zdaňovací období Ing. Václav Benda	26
Závazné posouzení určení sazby DPH Ing. Pavel Novák	29

VÝDAJE PODNIKATELE

VP

Majetek využívaný pro osobní potřebu Ing. Martin Děrgel	32
Finanční leasing Ing. Martin Děrgel	36
Příklady z praxe – finanční leasing Ing. Martin Děrgel	41

ÚČETNICTVÍ

Ú

Zákon o účetnictví – přestupky (1.) Ing. Vladimír Hruška	43
Goodwill – daně a účetnictví Ing. Martin Děrgel	47

CHYBOVAT ZNAMENÁ PLATIT

CH

Rekvalifikace a podpora v nezaměstnanosti Mgr. Olga Bičáková	50
Když zaměstnavatel neodvádí pojistné Ing. Antonín Daněk	55
Osoby se zdravotním postižením – zaměstnávání Mgr. Olga Bičáková	58

RADY ODBORNÍKŮ

RO

OSVČ – příspěvky poskytované ÚP Mgr. Olga Bičáková	61
Integrační sociální podnik Mgr. Olga Bičáková	64

MZDY A ODVODY

MO

DPP a zdravotní pojištění Ing. Antonín Daněk	69
Registrované partnerství a zdravotní pojištění Ing. Antonín Daněk	71
Náklady závislé práce Richard W. Fetter	73
Odstupné a podpora v nezaměstnanosti Richard W. Fetter	75
Minimum ve zdravotním pojištění zaměstnavatelé Ing. Antonín Daněk	77

Termíny pro praxi v srpnu 2024

80

Kontrolní hlášení – změny

V souvislosti s novelou zákona o DPH, která byla součástí tzv. konsolidačního balíčku (zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, došlo mimo jiné ke zrušení dvou snížených sazeb DPH (15 % a 10 %). Od 1. 1. 2024 je účinná pouze jedna snížená sazba DPH (12 %). I v důsledku toho došlo k úpravám elektronického formuláře kontrolního hlášení a daňového přiznání k DPH. K jakým změnám došlo? V čem úpravy formulářů spočívají?

A

Změny ve formulářích od 1. 1. 2024

Úpravy elektronického formuláře kontrolního hlášení a daňového přiznání k DPH se týkají zejména popisů vybraných položek těchto formulářů. Tyto úpravy byly předmětem aktualizace vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 457/2020 Sb., o formulářových podáních pro daň z přidané hodnoty, která byla zveřejněna ve Sbírce zákonů 20. 12. 2023 (vyhláška č. 368/2023 Sb., kterou se mění některé vyhlášky o formulářových podáních při správě daní pro rok 2024).

► Přejíždění ustanovení

Podle přechodných ustanovení vyhlášky č. 368/2023 Sb. platí, že:

1. Pro daňová tvrzení za zdaňovací období nebo jeho část, které započaly přede dnem 1. ledna 2023, se použije vyhláška č. 454/2020 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky,
2. Pro daňová tvrzení za zdaňovací období nebo jeho část, které započaly ode dne 1. ledna 2023 a skončily přede dnem 31. prosince 2023, se použije vyhláška č. 454/2020 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky; pro tato daňová tvrzení lze použít vyhlášku č. 454/2020 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky.

Změny v ZDPH

S účinností od 1. 1. 2024 došlo v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění p.p. (dále jen „ZDPH“), k řadě změn. Kromě změn sazeb daně z přidané hodnoty a redukce jejich počtu či přesunutí vybraného zboží a služeb do jiných sazeb, došlo také mimo jiné k změně ustanovení § 72 ZDPH, které upravuje nárokování odpočtu daně nebo např. k osvobození od daně s nárokem na odpočet daně u dodání knih a poskytnutí obdobných služeb za podmínek vymezených v § 71i ZDPH.

► Nárok na odpočet u vybraného automobilu

Nově už není možné uplatnit nárok na odpočet daně u hodnotnějších vozidel, u tzv. vybraných osobních automobilů, v plné výši. Plátce může nově uplatnit maximální souhrnnou částku 420 000 Kč (což odpovídá základu daně 2 mil. Kč a dani se sazbou daně ve výši 21 %) nároku na odpočet daně, a to nejen z titulu pořízení takového automobilu, ale také včetně následného technického zhodnocení. Maximální limit odpočtu platí i pro pořízení automobilu z jiného členského státu nebo dovozem ze třetí země.

Vybraným osobním automobilem se nově v souladu s ustanovením § 72 odst. 9 ZDPH rozumí vozidlo kategorie M1 vymezené odkazem na definici

vozidla kategorie M1 v přímo použitelném předpisu Evropské unie, kterým je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/858 ze dne 30. května 2018 o schvalování motorových vozidel a jejich přípojných vozidel.

(9) Vybraným osobním automobilem se pro účely daně z přidané hodnoty rozumí vozidlo kategorie M1 podle nařízení Evropského parlamentu a Rady upravujícího schvalování motorových vozidel a jejich přípojných vozidel (78), které není sanitním ani pohřebním automobilem ani není pořízeno za účelem provozování silniční motorové dopravy na základě koncese.

78) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/858 ze dne 30. května 2018 o schvalování motorových vozidel a jejich přípojných vozidel, jakož i systémů, konstrukčních částí a samostatných technických celků určených pro tato vozidla a o dozoru nad trhem s nimi, o změně nařízení (ES) č. 715/2007 a č. 595/2009 a o zrušení směrnice 2007/46/ES, v platném znění.

Pokud vybraný osobní automobil plátce používá jak pro účely, které zakládají nárok na odpočet daně, tak pro jiné účely, je oprávněn uplatnit nárok na odpočet daně jen v částečné výši postupem podle § 75 nebo § 76 ZDPH, pokud tento zákon nestanoví jinak. Limitní částka 420 000 Kč se v tako-

vém případě odpovídajícím způsobem krátí.

Limitní částka daně na vstupu maximálně ve výši 420 000 Kč se také obdobně použije při úpravě odpočtu daně dle § 78 ZDPH a při nároku na odpočet daně při registraci a zrušení registrace dle § 79 a následujících ZDPH.

► Osvobození při dodání knih a poskytnutí obdobné služby

Od daně s nárokem na odpočet daně je nově osvobozeno dodání knih a poskytnutí obdobných služeb za podmínek vymezených v § 71i ZDPH. Tímto dochází k přesunu daných plnění ze zdanitelných plnění ve druhé snížené sazbě daně do plnění osvobozených od daně s nárokem na odpočet daně. Osvobození se uplatní při dodání tištěných knih a dalších tiskovin a poskytnutí služeb, které jsou definovány v § 71i odst. 2 ZDPH jako služby obdobné dodání knih (typicky verze knih určené ke stažení nebo zasílané prostřednictvím elektronické pošty, či zpřístupnění ke čtení on-line, včetně půjčování a nájmu).

Kontrolní hlášení

V důsledku změn, které mimo jiné přinesla novela ZDPH došlo 22. 2. 2024 i k aktualizaci Metodické informace k vyplnění kontrolního hlášení DPH, která je dostupná na webových stránkách finanční správy a která pokyny z vyhlášky MF ČR č. 457/2020 Sb. zohledňuje, více rozvádí a poskytuje detailnější metodické údaje, či příklady vyplnění.

V souvislosti se změnami úprav elektronického formuláře kontrolního hlášení došlo i k úpravám znění Pokynů k vyplnění elektronického formuláře kontrolního hlášení DPH podle § 101c a násl. ZDPH [číslo tiskopisu – 25 5564/1 (vzor. č. 2)].

Nový formulář kontrolního hlášení DPH podle § 101c a násl. ZDPH – vzor č. 2, číslo tiskopisu – 25 5564 je na webu finanční správy: https://www.financnisprava.cz/assets/tiskopisy/5564_2.pdf?202405181825

Ve formuláři kontrolního hlášení nadále zůstaly pole pro tři sazby DPH (základní a snížené), a to jak z důvodu možného uplatnění nároku na odpočet daně v zákonné tříleté lhůtě, vykazování

oprav základu daně a výše daně, tak i například z důvodu možného podání kontrolního hlášení a následného kontrolního hlášení za období před novelou zákona o DPH účinnou od roku 2024.

► Položky

- „Základ daně 1 a Daň 1“ jsou nadále určeny pro základní sazbu daně;
- „Základ daně 2 a Daň 2“ jsou určeny pro sníženou sazbu DPH platnou od 1. 1. 2024 (12 %). Dále zde jsou vykazována plnění s datem povinnosti přiznat daň do 31. 12. 2023, u kterých byla uplatněna první snížená sazba DPH (15 %), a to včetně oprav základu daně a výše daně, které se k ní vztahují;
- „Základ daně 3 a Daň 3“ se vyplňují v případě plnění s datem povinnosti přiznat daň do 31. 12. 2023, u kterých byla uplatněna druhá snížená sazba DPH platná do 31. 12. 2023 (10 %), včetně pozdějších souvisejících oprav základu daně a výše daně.

► Formulář

Ve formuláři kontrolního hlášení došlo ke zrušení položky „Identifikátor datové schránky“.

Formulář kontrolního hlášení platný pro zdaňovací období do konce r. 2023, č. 25 5564, vzor č. 1

KONTROLNÍ HLÁŠENÍ			
podle § 101c a násl. zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (ZDPH)			
za období: měsíc		čtvrtletí	rok
od		do	
Právnícká osoba: Název právnické osoby			
Fyzická osoba: Příjmení		Jméno	Titul
Sídlo právnické osoby / adresa místa pobytu fyzické osoby podle § 13 odst. 1 daňového řádu:			
a) obec	b) PSČ		
c) ulice (nebo část obce)	d) číslo popisné / orientační		
e) stát	f) telefon		
g) ID datové schránky	h) e-mail		

Daňové přiznání k DPH

Změny vyvolané konsolidačním balíčkem nemají zásadní dopad ani do formuláře daňového přiznání k DPH. **U nového formuláře daňového přiznání k DPH – vzoru č. 24 – jsou upraveny pouze popisy u vybraných položek (řádků) formuláře a spolu s tím i příslušné pokyny k jeho vyplnění.**

V souvislosti se změnami úprav elektronického formuláře přiznání k DPH došlo i k úpravám znění Pokynů k vyplnění přiznání k dani z přidané hodnoty

[číslo tiskopisu – 25 5412 (vzor č. 2)].

Nový formulář daňového přiznání k DPH – vzor č. 24, číslo tiskopisu – 25 5401 je na webu finanční správy:

https://www.financnisprava.cz/assets/tiskopisy/5401_24.pdf?202405181818

► Položky

Samotné položky formuláře daňového přiznání k DPH zůstávají beze změny.

Nové verze struktury XML elektronického formuláře kontrolního hlášení a daňového přiznání k DPH pro rok 2024 jsou veřejnosti k dispozici na

portálu „MOJE daně“ (www.mojedane.cz) a na technické podpoře aplikací daňového portálu (Technická podpora aplikací portálu MOJE daně – Finanční správa mfcz.cz).

► Formulář

Co se týče úpravy popisů u vybraných řádků formuláře, tak např. při dodání knih se od 1. 1. 2024 uplatňuje osvobození od daně dle nového ustanovení § 71i ZDPH a toto plnění se vykazuje na řádku 26 daňového přiznání – proto byl popis řádku 26 doplněn o § 71i ZDPH.

II. Ostatní plnění a plnění s místem plnění mimo tuzemsko s nárokem na odpočet daně		Hodnota
Dodání zboží do jiného členského státu (§ 64)	20	
Poskytnutí služeb s místem plnění v jiném členském státě vymezených v § 102 odst. 1 písm. d) a odst. 3 písm. a)	21	
Vývoz zboží (§ 66)	22	
Dodání nového dopravního prostředku osobě neregistrované k dani v jiném členském státě (§ 19 odst. 4)	23	
Vybraná plnění (§ 110b odst. 2)	24	
Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a) – dodavatel zboží nebo poskytovatel služeb	25	
Ostatní uskutečněná plnění s nárokem na odpočet daně (např. § 24a, § 67, § 68, § 69, § 70, § 71h, § 71i, § 89, § 90, § 92)	26	

Příklad 3

Plátce zakoupil 30. dubna 2024 vybraný osobní automobil v hodnotě 4 500 000 Kč + DPH ve výši 945 000 Kč. Tento automobil se stal dlouhodobým majetkem plátce, který jej bude využívat výhradně pro účely, které zakládají nárok na odpočet daně (plný nárok na odpočet daně). Jak vykáže plátce pořízení vybraného osobního automobilu v daňovém přiznání k dani z přidané hodnoty?

V daňovém přiznání bude na řádku 40 ve sloupci „Základ daně“ vykázána částka 4 500 000 Kč a ve sloupci „V plné výši“ 420 000 Kč. Stejně částky budou vykázány i na řádku 47 daňového přiznání.

IV. Nárok na odpočet daně		Základ daně	V plné výši	Krácený odpočet
Z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní 40	4 500 000	420 000	
Hodnota pořízeného majetku vymezeného v § 4 odst. 4 písm. d) a e)	47	4 500 000	420 000	

Příklad 4

Plátce zakoupil vybraný osobní automobil v hodnotě 3 000 000 Kč + DPH ve výši 630 000 Kč. Tento automobil se stal dlouhodobým majetkem plátce, který jej bude využívat jak pro účely svých uskutečněných plnění, tak i pro jiné účely, u kterých nemá nárok na odpočet daně (nárok na odpočet daně v poměrné výši). Poměrný koeficient dle 75 odst. 3 zákona o DPH stanovil plátce ve výši 40 %. Jak vykáže plátce pořízení vybraného osobního automobilu v daňovém přiznání k dani z přidané hodnoty?

V daňovém přiznání bude na řádku 40 ve sloupci „Základ daně“ vykázána částka 1 200 000 Kč a ve sloupci „V plné výši“ 168 000 Kč. Shodně bude vykázáno i na řádku 47 daňového přiznání. Pro účely stanovení částečné výše odpočtu daně totiž plátce vychází z limitní částky daně na vstupu 420 000 Kč, přičemž tuto částku zkrátí příslušným poměrným koeficientem. Nárok na odpočet daně má v daném případě plátce tedy ve výši 168 000 Kč (součin částky 420 000 Kč a poměrného koeficientu 0,4).

IV. Nárok na odpočet daně		Základ daně	V plné výši	Krácený odpočet
Z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní 40	1 200 000	168 000	
Hodnota pořízeného majetku vymezeného v § 4 odst. 4 písm. d) a e)	47	1 200 000	168 000	

Souhrnné hlášení VIES

Elektronický formulář souhrnného hlášení VIES včetně pokynů k jeho vyplnění zůstává pro rok 2024 beze změny.

Ing. Pavel Novák

Paušální výdaj na dopravu

Neuplatní-li poplatníci daně z příjmů výdaje na pracovní cesty ve skutečně doložené výši, mohou uplatnit výdaje paušální částkou ve výši 5 000 Kč, resp. 4 000 Kč měsíčně na jedno motorové vozidlo. Paušální výdaj na dopravu může uplatnit jak poplatník daně z příjmů fyzických osob, tak i poplatník daně z příjmů právnických osob, a to jak podnikatel, tak i zaměstnavatel.

A

Daňové výdaje při paušálním výdaji na dopravu

Zákon o daních z příjmů v § 24 odst. 2 písm. zt) stanoví, že daňovým výdajem je paušální výdaj na dopravu silničním motorovým vozidlem ve výši 5 000 Kč za každý celý kalendářní měsíc zdaňovacího období nebo období, za které se podává daňové přiznání

- ve kterém poplatník využíval příslušné silniční motorové vozidlo k dosažení, zajištění nebo udržení zdanitelných příjmů a
- současně toto silniční motorové vozidlo nepřenechal ani po část příslušného kalendářního měsíce k užívání jiné osobě. Za přenechání silničního motorového vozidla k užívání jiné osobě se nepovažuje uskutečnění pracovní cesty silničním motorovým vozidlem spolupracující osobou nebo zaměstnancem, který silniční motorové vozidlo nevyužívá i pro soukromé účely.

Používá-li poplatník některé vozidlo, u něhož uplatňuje paušální výdaj na dopravu, pouze zčásti k dosažení, zajištění a udržení zdanitelného příjmu, lze na takové vozidlo uplatnit pouze část paušálního výdaje na dopravu, a to ve výši 80 % z 5 000 Kč, tedy pouze 4 000 Kč měsíčně (krácený paušální výdaj na dopravu). Uplatní-li poplatník u některého vozidla krácený paušální výdaj na dopravu, po-

tom pro účely tohoto zákona platí, že ostatní vozidla, užívá výlučně k dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Pro účely tohoto zákona se má za to, že poplatník užívá vozidlo, u kterého uplatňuje paušální výdaj na dopravu, výlučně k dosažení, zajištění nebo udržení zdanitelných příjmů, pokud tak prohlásí, není-li prokázáno jinak.

Paušální výdaj na dopravu

je možno uplatnit nejvýše za 3

- vlastní vozidla zahrnutá nebo nezahrnutá do obchodního majetku nebo
- v nájmu.

Dále zákon stanoví, že v průběhu zdaňovacího období nelze měnit způsob uplatnění paušálního výdaje na dopravu na způsob uplatnění výdajů podle § 24 odst. 2 písm. k) a naopak. V měsíci pořízení nebo vyřazení silničního motorového vozidla lze uplatnit poměrnou část paušálního výdaje na dopravu.

Využívá-li k dosažení, zajištění a udržení příjmů vozidlo, které je

- ve společném jmění manželů nebo
- ve spoluvlastnictví, více poplatníků,

mohou si v úhrnu uplatnit paušální výdaj na dopravu nejvýše 5 000 Kč.

Paušální výdaj na dopravu **nemohou uplatnit** veřejně prospěšní poplatníci (§ 17a zákona) s výjimkou poplatníků,

kterí jsou veřejnou vysokou školou, veřejnou výzkumnou institucí, poskytovatelem zdravotních služeb, který má oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle zákona upravujícího zdravotní služby, obecně prospěšnou společností nebo ústavem.

Příklad 1

 Podnikatel vedoucí účetnictví koupil automobil na úvěr jako soukromá osoba nepodnikatel, který nezařadil do obchodního majetku. Ve smlouvě o úvěru je bod o zajišťovacím převodu vlastnického práva, v případě prodlení plateb delší než 60 dní. To však nenastalo. Otázkou je, zda si podnikatel může uplatnit krácený paušální výdaj ve výši 4 000 Kč měsíčně.

Rozhodující pro uplatnění paušálního výdaje na dopravu podle § 24 odst. 2 písm. zt) zákona je v daném případě skutečnost, zda je poplatník vlastníkem předmětného automobilu. Pokud je poplatník vlastníkem automobilu, paušální výdaj na dopravu, resp. krácený paušální výdaj na dopravu, uplatnit může.

Příklad 2

 Podnikatel uplatňuje paušální výdaj na dopravu na 3 automobily. V únoru letošního roku ukončil nájem jednoho automobilu s tím, že od března si sjednal nájem jiného nového automobilu. Otázkou je, zda podni-